

RADOVI DR I. GOLUBA O JURJU KRIŽANIĆU I IVANU PAŠTRIĆU NA STRANIM JEZICIMA

De mente ecclesiologica Georgii Križanić, izvadak iz doktorske dizertacije na Teološkom fakultetu sveučilišta Gregoriana u Rimu, Rim 1964., 85 str.

Na samom početku ovog izvatka autor govori o svojim prvim saznanjima o životu i radu Jurja Križanića. Ovaj ugledni teološki pisac rođen je oko 1617. nedaleko od Karlovca, filozofiju je studirao u Grazu, teologiju u Bologni i Rimu, a župničku službu obavljao je „u slobodnom kraljevskom gradu” Varaždinu. Nakon toga u Križanićevu su životu uslijedila duga, naporna i s brojnim teškoćama skopčana putovanja u Moskvu, Carigrad i Rim. U međuvremenu postaje dominikanac. Umro je 1683. godine. O njemu je dosad napisano preko 200 studija i članaka.

Golubova dizertacija ima tri dijela. U prvom, uvodnom, govori se o životu i djelima Jurja Križanića, o već raspravljenim problemima u postojećoj literaturi, te o razlogu zbog kojeg se autor odlučio upravo za tu temu. Drugi je dio posvećen razvoju, temeljima i glavnim značajkama Križanićeve ekleziologije. U trećem, zaključnom dijelu autor donosi rezultate svog istraživanja s područja ekleziologije Jurja Križanića.

Autograph od Križanić's work 'Bibliotheca Schismaticorum universa' discovered in the archive of the St. Officium at Rome, u: *Bulletin scientifique, Conseil des Académies des Sciences et des Arts de la RSF de Yougoslavie – Section B: Sciences humaines*, Tome 5 (14), No 10–12, Octobre–Décembre, 1969., p. 301–302.

Priopćenje o autografu Križanićevog djela *Bibliotheca Schismaticorum universa*, pronađenom u arhivu Sv. oficija u Rimu.

L'autographe de l'ouvrage de Križanić 'Bibliotheca Schismaticorum Universa' des archives de la Congrégation du Saint Office à Rome, u: *Orientalia Christiana Periodica* vol. XXXIX, Fasc. I – 1973, pp. 131–161.

Tražeći u arhivu Sv. oficija u Rimu odgovore na Križanićev zahtjev da liturgiju može slaviti na grčkom i slavenskom jeziku, kao i čitati knjige s popisa zabranjenih knjiga,

te sud Sv. oficija o knjizi protiv heretika koju je sam Križanić dao na uvid Kongregaciji za širenje vjere, dr Golub je otkrio da se u toj vatikanskoj Kongregaciji nalazi Križanićev rukopis djela *Bibliotheca Schismaticorum Universa* pod signaturom UV-78.

Na str. 133–145 dan je najprije opis kodeksa UV-78, zatim pisac raspravlja o njegovom porijeklu, grafološkim značajkama i o sadržaju teksta. Nadalje govori o kodeksu MS 1597 biblioteke Casanatense u Rimu, koji također sadrži Križanićev opis „*Bibliotheca Schismaticorum Universa*“. Na kraju (str. 156–161) pisac govori o kopiji rukopisa Casanatense MS 1597. koji se čuva u arhivu JAZU u Zagrebu pod signaturom III. d. 206 te o problemu objavljivanja ovog Križanićevog djela.

Contribution à l'histoire des relations de Križanić avec ses contemporains (1651–1658), u: Juraj Križanić (1681–1683) Russophile and Ecumenic Visionary. A Symposium edited by Thomas Eckman and Ante Kadić. Mouton. The Hague. Paris 1967. Slavistic Printings and Reprintings edited by C. H. van Schooneveld, Indiana University, vol. 292, p. 91 – 144.

U ovoj opširnoj studiji pisac želi upoznati čitaoce s odnosima Jurja Križanića i nekih njegovih suvremenika Istoka i Zapada: Atanazijem Kirscher (str. 93–127), Nikousiosom Panayotis (str. 127–129), o. Virgilijem Spada (str. 129–137) i Lukom Holstenius (str. 137–144).

Križanić théologien. Sa conception ecclésiologique des événements et de l'histoire, u: Juraj Križanić (1618–1683) Russophile and Ecumenic Visionary... Indiana University, vol. 292, p. 165 – 179.

Autor misaono nastavlja rad koji je započeo u doktorskoj dizertaciji. Očito je da je Križanić sve svoje sile i vrijeme posvetio kulturnom, nacionalnom i vjerskom jedinstvu Slavena. Stoga je teško shvatiti njegovu ekleziologiju bez politike i njegovu politiku bez ekleziologije.

A. L. GOLJDBERG – I. GOLUB, *Bibliography* (Bibliografija o Jurju Križaniću), u: Juraj Križanić (1618–1683) Russophile and Ecumenic Visionary... Indiana University, vol. 292, p. 329 – 352.

Cjelovita bibliografija o Jurju Križaniću do 1972.

Juraj Križanić's „Asserta Musicalia“ in Caramuerl's newly discovered autograph of „Musica“, u: International review of the Aesthetics and Sociology of Music, Institute of Musicology – Zagreb Academy of Music, vol. IX No 2 – 1978, p. 219 – 278.

Autor članka otkrio je u Archivio Capitolare Vigevano sig. IV. 6 autograf Caramuelovog djela „Musica“, koje ustvari predstavlja više puta najavlјivanu glazbenu enciklopediju Juana Caramuel Lobkowitz iz XVII. stoljeća (1606 – 1680). U spomenutom djelu

Caramuel se u više navrata osvrće na Križanićeva „Asserta musicalia”, s njime polemizira i usvaja ih. To je po mišljenju dr Goluba jedini zasad poznati slučaj da se netko od Križanićevih suvremenika pismeno osvrnuo na „Asserta Musicalia”. Caramuel, nadalje, stavlja Križanića uz bok najpoznatijih tadašnjih teoretičara glazbe.

L'arcade Giovani Pastrizio – Ivan Paštrić (1636 – 1708). u: Atti e Memorie dell'Arcadia, Serie 3^a Volume VII – Fascicolo I^O (1977), p. 85 – 98.

O Ivanu Paštriću, akademiku rimiske *Arkadije* pisali su brojni njegovi suvremenici a i kasnije pisci: Imbonati, Perrimezzi, Farlati, Bel, Ferrari-Cupilli, Ljubić, Jagić, Milčetić, Cronia, Deanović, Serená, Banfi, Radonić, Štefanić, Schütz. U ovom biografskom prikazu Paštrićeva života i rada dr Golub popunjava praznine ranijih Paštrićevih biografa, koristeći se pritom historijski provjerenim podacima iz brojnih rimskih arhiva.

M. Biškup